

Göteborgs
Stad

Information om miljöförvaltningen Göteborgs arbete med tillsyn av fritidsbåtshamnar

Helena Martinell, enheten för Miljöskydd, Miljöförvaltningen
Göteborgs Stad

Innehåll

- Fritidsbåtshamnar i Göteborgs kommun
- Problematik Västkusten
- Miljöpåverkan från fritidsbåtshamnar
- Tillsyn fram till 2006
- Tillsyn från 2006 till idag
  - Ordningsregler för hamnar med uppställningsplatser
  - Användning av otillåten bottenfärg
  - Spolplattor med reningsanläggningar
  - Provtagning av grusade uppställningsplatser samt av dagvatten från hårdgjorda uppställningsplatser
  - Informationsprojekt

Fritidsbåtshamnar i Göteborgs kommun

- Ca 17 000 båtplatser
- Drygt 100 fritidsbåtshamnar
- Omkring 40 hamnar med uppläggningsplatser/vinterförvaring
- Kommunala hamnar GREFAB – 10 hamnar varav 6 med vinteruppläggningsplatser
- Övriga hamnar – privata bolag, ekonomiska föreningar eller ideella föreningar

Problematik Västkusten

- Saltvatten - ger påväxt under hela sommarsäsongen.
- I stort sett alla fritidsbåtar bottenmålas med antifoulingfärg, finns några undantag.
- Tradition att bottenmåla, gör som man alltid har gjort.
- Använder gärna mycket färg och starkare färg än tillåtet.
- Stor marknad för otillåten färg, fartygsfärg eller färg köpt utomlands.
- Långt ifrån diskussion om att inte bottenmåla - istället försöka få båtägarna att inte använda annan färg än godkänd färg för fritidsbåtar.

Miljöpåverkan från fritidsbåtshamnar

Användning av bottenfärger - färgerna används för att förhindra påväxt och innehåller miljöskadliga ämnen, även de som är godkända

Vid underhållsarbete/vårrustning och upptag av båtar –

- utsläpp av färgrester från skarpning och slipning av båtbottnar
- spill av färg vid bottenmålning
- avspolning av båtbottnen
- bristande hantering av farligt avfall

Miljöpåverkan från fritidsbåtshamnar

- Grusade uppställningsplatser –förorening av mark
- Asfalterade uppställningsplatser –förorening av dagvatten/sediment
- Oljeläckage från arbetsmaskiner. Många, framför allt mindre hamnar, har äldre arbetsmaskiner och förvaring av dessa maskiner sker ofta på grusad yta.

Miljötillsyn fram till 2006

- Fram till 2006 hade tillsynen av fritidsbåtshamnar framför allt varit inriktad på hantering av farligt avfall.
- Kännedom om fritidsbåtshamnar i Göteborg fanns, inventering av hamnarna var utförd.
- Från 2006 skulle tillsynen av fritidsbåtshamnar intensifieras – prioritering från miljö- och klimatnämnden i Göteborg.

Ordningsregler miljö

- Fritidsbåtshamn – drivs av företag/båtförening men det mesta underhållsarbetet av båtarna i hamnen och som orsakar den största miljöpåverkan utförs vanligtvis av båtägarna själva.
- Förvaltningen förelade alla fritidsbåtshamnar i Göteborg med uppställningsplatser om ordningsregler miljö – att se till att hamnens kunder känner till och följer hamnens regler.
  - Endast använda godkända bottenfärger
  - Skydda marken vid målning och skrapning/slipning
  - Ta hand om och sortera ut farligt avfall
  - Avspolning av båtar bara på anvisad spolplats

Tillsynsåtgärder användning av otillåten bottenfärg

- Ordningsregler i hamnarna
- Samarbete med färgtillverkare
- Informationsanslag i hamnarna
- Följer annonsering av otillåten färg på Blocket – anmäler annonser om försäljning av otillåten färg till Blocket som stänger ner annonserna
- Kontroll av färghantering vid tillsyn av varven

Spolplatta med efterföljande reningsanläggning

- Under hösten 2006 kom Miljösamverkans projektrapport Miljöanpassat båtupptag.
- Bedömning - de hamnar med 50 eller mer upptag och avspolade båtar per år skulle få krav på att installera spolplatta med reningsanläggning.
- Under 2007 ställdes krav på ca 35 hamnar att senast under 2009 se till att det fanns en spolplatta med reningsanläggning i hamnen.
- Några hamnar följde inte kravet och installerade sina spolplattor under 2010 och 2011. Föreläggande vid vite krävdes.

Spolplatta med efterföljande reningsanläggning forts

- Hamnarna tog fram enklare egenkontrollprogram och skötselinstruktioner för sina reningsanläggningar.
- HaV kom med riktvärden för utgående vatten från spolplatta med reningsanläggning under 2012

Spolplatta med efterföljande reningsanläggning forts

- Hamnarna har tagit prover på utgående vatten från spolplatta med reningsanläggning för att kontrollera om de klarar riktvärdena.
- Uppföljande provtagning och krav på åtgärder för de hamnar som inte klarar riktvärdena/klart högre värden.
- I dagsläget klarar många av de spolplattor som finns i Göteborg gällande riktvärden. Alla de kommunala hamnarna klarar riktvärdena.
- En del hamnar som haft svårt att nå riktvärdena har istället för att installera ytterligare reningssteg valt att samla upp spolvattnet och skicka som farligt avfall.
- Några tar uppföljande prov nu under hösten 2016 för att kontrollera att de åtgärder de vidtagit är tillräckliga för att nå riktvärdena

Uppställningsplatser och provtagning

- Henrik Bengtsson, Länsstyrelsen utförde under hösten 2011 provtagning på några grusade uppställningsplatser i Göteborg. Resultatet visade på stora föroreningar

Uppställningsplatser och provtagning av dagvatten

- Det fanns även utrymme för provtagning av dagvatten från hårdgjorda uppställningsplatser. Provtagning på dagvatten utfördes i 5 av GREFABs hamnar under hösten 2011 och uppföljande provtagning i 4 av GREFABs hamnar under 2012.
- Resultatet från provtagningen av dagvatten visade kraftigt förhöjda halter på TBT men även för Cu och Zn

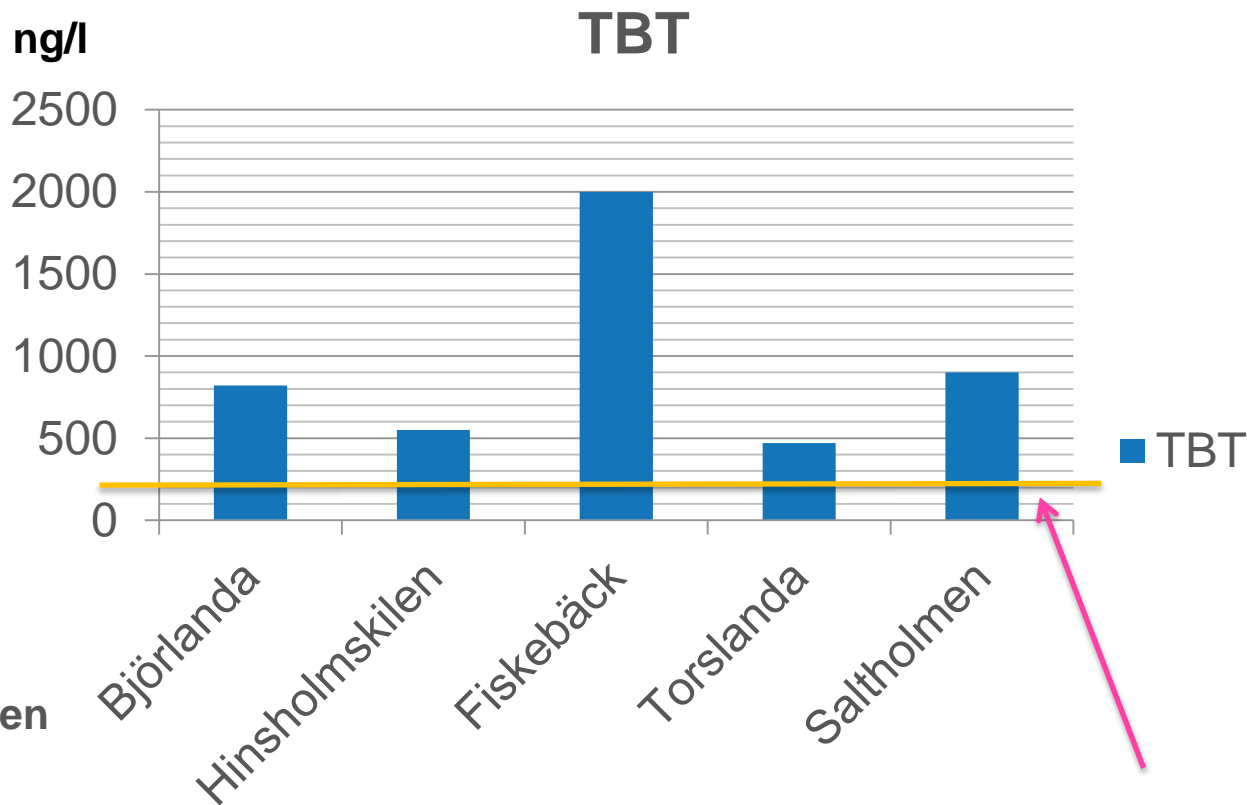

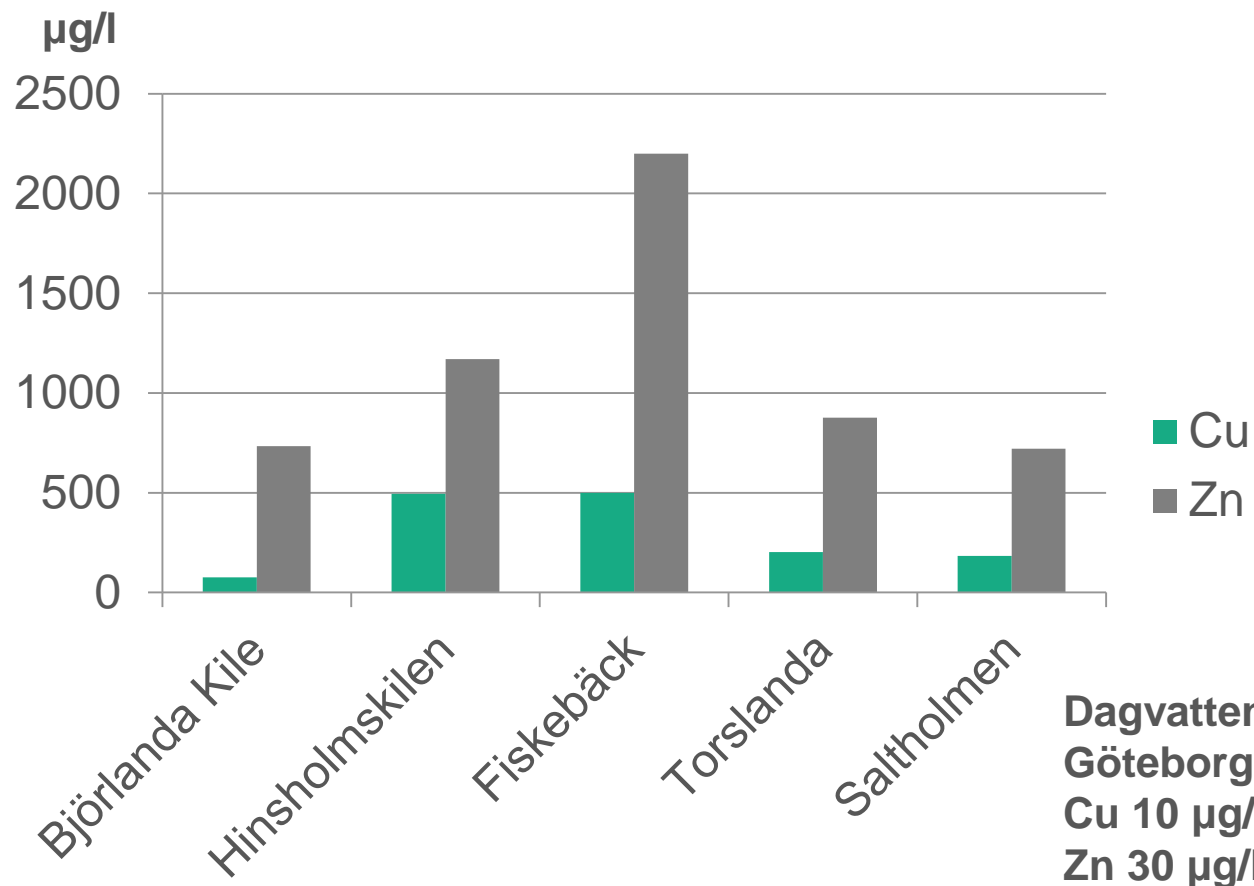
Resultat provtagning dagvatten 2012

Dagvattenriktvärden
Göteborg Stad
TBT 1 ng/l

HaVs
riktvärde för
TBT 200 ng/l

Koppar och zink 2012

Tillsynsinsatser dagvatten

- Bedömning utifrån resultatet av Länsstyrelsens provtagning av dagvatten
  - Provtagning under hösten när inget underhållsarbete pågick.
  - Resultatet tyder på att det ligger föroreningar sedan lång tids underhållsarbete av båtar i dagvattenbrunnarna och dagvattenledningarna
  - Det sker kontinuerligt utläckage till hamnbassäng och sediment från dagvattenledningar i hamnarna.

Tillsynsinsatser dagvatten forts

- Krav ställdes på GREFAB att slamsuga sina dagvattenbrunnar och dagvattenledningar i hamnarna. GREFAB fick ca 1 år på sig att utföra åtgärderna.
- Besluten överklagades och skickades till Länsstyrelsen för prövning.
- Länsstyrelsen avslog överklagandet.
- GREFAB har nu slamsugit alla dagvattenbrunnar och dagvattenledningar i sina hamnar. Avfallet har hanterats som farligt avfall.

Informationsprojekt

- Hösten 2016 har ett informationsprojekt påbörjats riktat till de kommunala hamnarna som drivs av GREFAB.
- Finansierat av miljöstimulanspengar
- Öka kunskap och medvetenhet om miljöpåverkan från fritidsbåtar hos hamnpersonal och båtägare i GREFABs hamnar.
- Informationsmaterialet kommer även att erbjudas till övriga fritidsbåtshamnar i Göteborgs kommun efter avslutat projekt.

Göteborgs
Stad

KONTAKT:

Miljötillsynsavdelningen, enheten för miljöskydd

Miljöförvaltningen, Göteborgs Stad

Helena Martinell

helena.martinell@miljo.goteborg.se